

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ВІЙСЬКОВО-
ІСТОРИЧНИЙ МУЗЕЙ УКРАЇНИ

СААС

АНТИКВАР
Меркантилізм, антикварна
історія, реставрація,
історичні предмети,
історичні документи,
історичні зброї та озброєння,
історичні колекції

УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ВЛАСНИКІВ ЗБРОЇ

ПРОГРАМА ТРЕТЬОЇ МІЖНАРОДНОЇ ЗБРОЄЗНАВЧОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

WWW.ZBROEZNAV.COM

Київ, 12–14 червня, 2018 року

Поліграфічне забезпечення конференції: Видавець Олег Філюк

Національний заповідник «Софія Київська»;
Національний військово-історичний музей України;
Інститут історії України НАН України;
The Fund for Research of Ancient Civilization;
ГО «Центр дослідження історичної зброї»

National Conservation Area «St. Sophia of Kyiv»;
National Military History Museum of Ukraine;
Institute of History of Ukraine NASU;
Center of Arms and armor Studies

ПРОГРАМА ТРЕТЬОЇ МІЖНАРОДНОЇ ЗБРОЄЗНАВЧОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

PROGRAM OF THE THIRD INTERNATIONAL CONFERENCE ON THE HISTORY OF ARMS AND ARMOR

WWW.ZBROEZNAV.COM

12–14 червня, 2018 р., Київ, Україна

June 12-14, 2018, Kyiv, Ukraine

12 червня

**Національний військово-історичний музей України,
вул. М. Грушевського 30/1, Київ, Україна.**

09:00–10:00. Реєстрація учасників та гостей конференції.

10:00. Відкриття конференції. Вітальне слово учасникам конференції.

10:30. Перерва.

11:00–17:30. Пленарні засідання:

Михайло Відейко. Озброєння та війни в Європі VI–IV тис. до н.е.

Виктор Мельник. Значение составного лука и гуннской конницы для трансформации военно-политической стратегии Римской империи.

Андрей Голубев. К вопросу о возможностях использования некоторых категорий раннесредневекового вооружения в качестве этнокультурного маркера.

Володимир Прокопенко. Короткий огляд функціональних накладок для підвісу сагайдаку з пласким колчаном.

Катерина Валентирова. Клинок зброя Манесського кодексу: паралелі в археологічному матеріалі з території України.

Святослав Сичевський, Володимир Прокопенко. Нові знахідки нагелів від кордів з території України.

Дмитро Коляденко. Щити типу «крилатий тарч» – питання еволюції і поширення.

Олег Шиндлер. До питання про розповсюдження шишаків у Центральній та Східній Європі в XV–XVI століттях.

Валентина Нестеренко. Шолом і кольчуга в експозиції Черкаського обласного краєзнавчого музею.

Володимир Шевченко. Шашки майстра Османа Омарова із колекції Національного музею історії України.

Олена Попельницька. Японські мечі XVIII–XIX ст. у зібранні Національного музею історії України.

Тарас Рак. Японська короткоклинка і деревкова холодна зброя у збірці Львівського історичного музею.

Виктор Клєнкін. Кортик выпускника китайской военно-политической академии «Вампу» образца 1926 г.

18:00. Урочистий фуршет для учасників конференції.

13 червня

Національний військово-історичний музей України, вул. М. Грушевського 30/1, Київ, Україна.

10:00–12:00. Пленарні засідання:

Тамара Кондратенко, Наталія Кондратенко, Роман Прохватило. Кремінні мисливські рушниці XVIII століття зі зброярської збірки Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського.

Олег Мальченко. Львівські гармати-симулякри XIX ст. як породження культури кітчю.

Петро Слободян, Тарас Рак, Мар'яна Верхотурова. Гармати «апостолки» 1740 року з колекції Львівського історичного музею.

Михайло Філоненко. Колекція ручної короткоствольної вогнепальної зброї у фондозбірні Національного музею історії України у Другій світовій війні. Меморіальний комплекс.

12:00–13:00. Екскурсія по музею.

13:00–14:00. Перерва на каву.

14:00–17:00. Науково-практичний семінар «Методи дослідження, реставрації та зберігання історичної зброї».

Гремі Макартур. Новий електролітичний метод для очистки срібла на складних багатокомпонентних зразках Східної зброї та обладунків.

Анна Фесрбах. Металографічний аналіз: його місце у зброєзнавчих дослідженнях, основні теоретичні засади та практичні методи роботи.

Денис Тоїчкін. Аналітичні методи дослідження історичної зброї.

Денис Тоїчкін, Олег Мальченко. Віртуальний музей української історичної зброї XV–XVIII ст.

14 червня

**Національний заповідник «Софія Київська»,
вул. Володимирська, 24, Київ, Україна.**

09:00–13:00. Пленарні засідання:

Надія Нікітенко. Світські фрески Софії Київської: історичний контекст і «сюжети зі зброєю».

Вячеслав Корнієнко, Дорат Капоріков. Зображення зброї на фресках Софійського собору в Києві.

Ірина Марголіна. Святе воїнство у живописі Кирилівської церкви Києва.

Олександр Алфьоров. Спис – інсигнія руських князів (за даними сфрагістики).

Мікалай Плавінскі. У пошуку нових відповідей на старі питання: давньоруська графіка, як джерело з історії озброєння.

Мікалай Плавінскі, Уладзімір Плавінскі. Протистояння «Сходу» і «Заходу»: воєнно-технічні контакти Русі й Ордену у Білоруському Подвинні протягом XIII–XIV ст. (за даними археології).

Паулюс Бугіс. Фортеця в облозі: деякі зауваження щодо платівок бригадин знайдених на території Вільнюського замку.

13:00–14:00. Обід.

14:00–18:00. Пленарні засідання:

Пьотр Котовіч. Стан та перспективи досліджень пізньосередньовічного озброєння Червоної Русі.

Анна Феєрбах, Томас Хенлі. Мечі «УЛЬФБЕРХТ»: нові питання та деякі відповіді.

Людмила Палий. Меч групи «INGELRI»: інтерпретація надписей на клинці і поправки в датировку.

Артем Папакін. Озброєння дружини перших П'ястів (X ст.).

Володимир Гуцул. «Бої за бар'єрами» серед західноєвропейського рицарства в XV ст.: концепції, практики, зброя.

Святослав Терський. Булави княжих дружин галицько-волинських земель.

Сергій Пивоваров, Віталій Калініченко, Микола Ільків. Кістень з поселення VIII–X ст. в Рідківцях.

ЗАРЕЄСТРОВАНІ УЧАСНИКИ ТРЕТЬОЇ ЗБРОЄЗНАВЧОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Алфьоров Олександр Анатолійович (Київ, Україна), науковий співробітник Інституту історії України НАН України, кандидат історичних наук.

Бугіс Паулюс (Вільнюс, Литва), науковий співробітник Національного музею Литви – Палацу Великих князів Литовських, доктор філософії.

Валентирова Катерина Миколаївна (Київ, Україна), аспірант Київського національного університету імені Тараса Шевченка, співробітник навчальної лабораторії «Центр підводної археології, археологічних та етнологічних досліджень» кафедри археології та музеєзнавства КНУ, магістр.

Верхотурова Мар'яна Андріївна (Львів, Україна), викладач Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, кандидат історичних наук.

Відейко Михайло Юрійович (Київ, Україна), завідувач науково-дослідної лабораторії археології історико-філософського факультету Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор історичних наук.

Голубєв Андрій Михайлович (Харків, Україна), молодший науковий співробітник Інституту археології Національної академії наук України, ДП «Науково-дослідний центр «Охоронна археологічна служба України».

Гуцул Володимир Миколайович (Ужгород, Україна), незалежний дослідник, кандидат історичних наук.

Гльків Микола Володимирович (Чернівці, Україна), асистент кафедри історії стародавнього світу, середніх віків та музеєзнавства факультету історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, кандидат історичних наук.

Калініченко Віталій Андрійович (Чернівці, Україна), асистент кафедри історії стародавнього світу, середніх віків та музеєзнавства факультету історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, кандидат історичних наук.

Капоріков Дорат (Київ, Україна), художник-реставратор I категорії науково-реставраційної майстерні Національного заповідника «Софія Київська».

Кльонкін Віктор Сергійович (Київ, Україна), майстер-зброяр, незалежний дослідник.

Коляденко Дмитро Леонідович (Вінниця, Україна), викладач кафедри економіки та аналізу Вінницького національного аграрного університету, кандидат економічних наук.

Кондратенко Тамара Костянтинівна (Полтава, Україна), головний зберігач фондів Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського.

Кондратенко Наталія Григорівна (Полтава, Україна), завідувач сектору науково-дослідного відділу фондів Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського.

Корнієнко Вячеслав Васильович (Київ, Україна), старший науковий співробітник, заступник генерального директора з наукової роботи Національного заповідника «Софія Київська», доктор історичних наук.

Котовіч Пьотр (Сянок, Польща), науковий співробітник відділу археології історичного музею в Сяноку, доктор філософії.

Макартур Гремі (Лондон, Великобританія), консерватор металу з музею Колекції Уолеса, магістр наук.

Мальченко Олег Євгенович (Київ, Україна), старший науковий співробітник Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського Національної академії наук України, доктор історичних наук.

Марголіна Ірина Євгенівна (Київ, Україна), завідувач сектором науково-дослідного відділу «Інститут «Свята Софія» Національного заповідника «Софія Київська». Кандидат історичних наук.

Мельник Віктор Мирославович (Вінниця, Україна), викладач кафедри філософії та суспільних наук Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова, юрист, головний редактор наукового журналу «Аннали юридичної історії».

Нестеренко Валентина Іванівна (Черкаси, Україна), завідувач відділу науково-методичної та пам'яткоохоронної роботи Черкаського обласного краєзнавчого музею.

Нікітенко Надія Миколаївна (Київ, Україна), завідувач науково-дослідного відділу «Інститут «Свята Софія», Національний заповідник «Софія Київська», доктор історичних наук, професор.

Палій Людмила Іванівна (Львів, Україна), молодший науковий співробітник Львівського історичного музею.

Папакін Артем Георгійович (Київ, Україна), асистент кафедри історії Центральної та Східної Європи Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кандидат історичних наук.

Пивоваров Сергій Володимирович (Київ, Україна), заступник генерального директора Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника з наукової роботи, доктор історичних наук.

Плавінські Мікалай Аляксандравіч (Мінськ, Білорусь), доцент, завідувач кафедри соціально-гуманітарних наук і сталого розвитку Міжнародного державного екологічного інституту імені А.Д. Сахарова, Білоруського державного університету, кандидат історичних наук.

Плавінські Уладзімір Аляксандравіч (Мінськ, Білорусь), викладач кафедри археології і спеціальних історичних дисциплін історичного факультету Білоруського державного університету, магістр історії.

Попельницька Олена Олексіївна (Київ, Україна), провідний науковий співробітник Національного музею історії України, кандидат історичних наук.

Прокopenко Володимир Михайлович (Київ, Україна), науковий співробітник Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії Національної академії наук України, кандидат хімічних наук.

Прохватіло Роман Вікторович (Полтава, Україна), завідувач сектору науково-дослідного експозиційного відділу народознавства Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського.

Рак Тарас Олександрович (Львів, Україна), старший науковий співробітник Львівського історичного музею, спеціаліст.

Слободян Петро Васильович (Львів, Україна), старший науковий співробітник Львівського історичного музею, магістр історії.

Сичевський Святослав Васильович (Київ, Україна), незалежний дослідник озброєння та матеріальної культури України XIV–XVII ст., магістр історії.

Терський Святослав Володимирович (Львів, Україна), професор кафедри історії України та етнокомунікації Інституту гуманітарних та соціальних наук Національного університету «Львівська політехніка», доктор історичних наук.

Тоїчкін Денис Віталійович (Київ, Україна), кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України.

Феєрбах Анна (Нью-Йорк, США), ад'юнкт-професор Hofstra University; доцент Nassau Community College, доктор філософії.

Філоненко Михайло Павлович (Київ, Україна), завідувач відділу науково-фондової роботи Національного музею історії України у Другій світовій війні. Меморіальний комплекс.

Флоростян, Ірина (Нью-Йорк, США), керівник Фонду дослідження давніх цивілізацій (FRAC), керівник Музею Трипілля, співробітник департаменту безпеки Музею мистецтв Метрополітен.

Хенлі Томас (Нью-Йорк, США), незалежний дослідник.

Шевченко Володимир Володимирович (Київ, Україна), молодший науковий співробітник Національного музею історії України, аспірант Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Шиндлер Олег Володимирович (Торонто, Канада), незалежний дослідник, магістр мистецтв.

**PROGRAM OF THE THIRD INTERNATIONAL RESEARCH
CONFERENCE ON THE HISTORY OF ARMS AND ARMOR
June 12–14, 2018**

June 12

**National Military History Museum of Ukraine,
30/1, Mykhailo Hrushevsky str., Kyiv, Ukraine.**

09:00–10:00. Registration of participants.

10:00. Opening Ceremony.

10:30. Lunch Break.

11:00–17:30. Plenary Lectures:

Mykhailo Videiko. Arms and Wars in Europe VI–IV Millenium BC.

Viktor M. Melnyk. The Importance of the Composite Bow and the Huns Cavalry for the Transformation of the Military Political Strategy of the Roman Empire.

Andriy Holubiev. To the Question of the Possibilities of Using Some Categories of the Early Medieval Armament as Ethnocultural Marker.

Volodymyr Prokopenko. Short Review of Functional Plaques for Fastening of the Sahajdak With a Flat Quiver.

Katerina Valentyrova. The Bladed Weapon of the Codex Manesse: the Similarities in Archaeological Materials from Ukraine.

Svyatoslav Sychevskii, Volodymyr Prokopenko. New Findings of *Kord* (late medieval cold weapons) Dowels in Ukraine.

Dmytro Koliadenko. «The Winged targe» Shields – Evolution and Expansion.

Oleg Schindler. To the Question on the Distribution of *Shishaks* in Central and Eastern Europe in the 15th and 16th Centuries.

Valentyna Nesterenko. Helmet and Mail in Exposition of Cherkassy Local Lore Museum.

Volodymyr Shevchenko. Osman Omarov's *Shashka* in the Collection of National Museum of History of Ukraine.

Olena Popelnytska. Japanese Swords of the 18th–19th Centuries from the Collection of the National Museum of the History of Ukraine.

Taras Rak. Japanese Cold Weapons in the Collection of Lviv Historical Museum.

Viktor Klonkin. The Graduation Dirk of a Cadet of the Whampoo Military Academy (WMA, China), Pattern, 1926.

18:00. The Gala Banquet.

June 13

**National Military History Museum of Ukraine,
30/1, Mykhailo Hrushevsky str., Kyiv, Ukraine.**

10:00–12:00. Plenary lectures:

Tamara Kondratenko, Nataliya Kondratenko, Roman Prokhvatilo. Flintlock Hunting Rifles of the 18th Century in the Vasyl Krychevsky Poltava Local Lore Museum Collection.

Oleh Malchenko. Lviv Guns-Simulacrum of the 19th Century as a Breed of Kitsch Culture.

Petro Slobodyan, Taras Rak, Mariana Verhoturova. «Apostolovki» Cannons Since 1740 in the Collection of the Lviv Historical Museum.

Mykhailo Filonenko. Collection of Hand-held Short-barreled Firearm in the Fund Collection of the National Museum of the History of Ukraine in the Second World War.

12:00–13:00. Tour on Museum,

13:00–14:00. Lunch Break.

12:00–17:00. Workshop «Methods of Studies of Historical Weapon».

Graeme Mcarthur. A New Electrolytic Method for the Cleaning of Silver on Complex Composite Items of Eastern Arms and Armour.

Anna Feuerbach. Metallographic Study of Historical Arms.

Denys Toichkin. Analytical Methods of Studies of Historical Weapon.

Denys Toichkin, Oleh Malchenko. Virtual Museum of Ukrainian Historical Weapons of XV–XVIII Centuries.

June 14**National Conservation Area «St. Sophia of Kyiv»,
24, Volodymyrska street, Kyiv, Ukraine.****9:00–13:00. Plenary Lectures:**

Nadiya Nikitenko. Mundane Frescos of St. Sophia of Kyiv: Historical Context and «Plots are With Weapon».

Viacheslav Kornienko, Dorat Kaporikov. Image of Weapons on the Frescos of St. Sophia Cathedral in Kyiv.

Iryna Marholina. Holy warriors in the painting of the Cyril Church of Kyiv.

Oleksander Alfyorov. Spear as the Insignia of Russian Princes (According to Sfragistic Sources).

Mikalai Plavinski. Searching of New Answers to Old Questions: Old Russian Graffiti as a Source on the History of Weapons.

Mikalai Plavinski, Uladzimir Plavinski. Confrontation Between the «East» and the «West»: the Military-Technical Contacts of Rus and the Order in the Belarusian Dzvinia Region During the 13th–14th Centuries (According to Archaeological Data).

Paulius Bugys. Castle Under Siege: Some Remarks on Brigandine Plates from the Vilnius Castles Territory.

13:00–14:00. Lunch Break.**14:00–18:00. Plenary Lectures:**

Piotr N. Kotowicz. The State and Prospects of Research of the Late Medieval Weapons of Galicia.

Anna Feuerbach, Thomas Hanley. «ULFBERHT» Swords: New Questions and Some Answers.

Ludmyla Palyi. The «INGELRI» Sword from the Lviv Historical Museum: Interpretation of the Blade Inscriptions and Dating Corrections.

Artem Papakin. Arms of the First Piasts *Druzhina*, 10th Century.

Volodymyr Hutsul. «Combat in the Barriers» Among Western Chivalry in the 15th c. Concepts, Practices, Weapons.

Svyatoslav Tersky. Medieval Maces of the Prince's Squads of Volyn and Galician Principalities.

Serhij Pyvovarov, Vitalij Kalinichenko, Mykola Il'kiv. The Flail Found in the Settlement of the 8th–10th Centuries in Ridkivtsi (Chernivtsi Region, Ukraine).

REGISTERED PARTICIPANTS OF THE THIRD CONFERENCE ON THE HISTORY OF ARMS AND ARMOR

Alfyorov, Oleksander, Ph.D., Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine (*Kyiv, Ukraine*).

Bugys, Paulius, Ph.D., National Museum – Palace of the Grand Dukes of Lithuania (*Vilnius, Lithuania*).

Feuerbach, Anna, Ph.D., Hofstra University (Hempstead, N.Y.); Nassau Community College (Garden City, N.Y.) (*N.Y., USA*).

Filonenko, Mykhailo, M.Sc., The National Museum of History of Ukraine in the Second World War (*Kyiv, Ukraine*).

Forstyan, Iryna, The Fund for Research of Ancient Civilization; Museum of Trypillya; Metropolitan Museum of Art, Security Department (*N.Y., USA*).

Hanley, Thomas, independent scholar (*N.Y., USA*).

Holubiev, Andriy, Subsidiary Research Center «Security Archaeological Service of Ukraine» of the Institute of Archeology of the National Academy of Sciences of Ukraine (*Kharkiv, Ukraine*).

Hutsul, Volodymyr, Ph.D., independent scholar (*Uzhhorod, Ukraine*).

Ilkiv, Mykola, Ph.D., Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, (*Chernivtsi, Ukraine*).

Kalinichenko, Vitaly, Ph.D., Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, (*Chernivtsi, Ukraine*).

Kaporikov, Dorat, an artist-restorer, the scientific and restoration workshop of the National Conservation Area “St. Sophia in Kyiv” (*Kyiv, Ukraine*).

Klonkin, Viktor, master gunsmith, independent scholar (*Kyiv, Ukraine*).

Koliadenko, Dmytro, Sc.D., Vinnitsa National Agrarian University (*Vinnitsa, Ukraine*).

Kondratenko, Nataliya, Vasyl Krychevsky Poltava Local Historical Museum (*Poltava, Ukraine*).

Kondratenko, Tamara, Vasyl Krychevsky Poltava Local Historical Museum (*Poltava, Ukraine*).

Kornienko, Viacheslav, Doctor of Historical Sciences, The National Conservation Area «St. Sophia in Kyiv» (*Kyiv, Ukraine*).

Kotowicz, Piotr N., Ph.D., Historical Museum in Sanok (*Sanok, Poland*).

Mcarthur, Graeme, M.Sc., The Wallace Collection (*London, GB*).

Malchenko, Oleh, Doctor of Historical Sciences, Mykhailo Hrushevsky Institute of Ukrainian Archeography and Source Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine (*Kyiv, Ukraine*).

Marholina, Iryna, Ph.D., «Institute “St. Sophia”» of the National Conservation Area «St. Sophia of Kyiv» (*Kyiv, Ukraine*).

Melnyk, Viktor M. Department of Philosophy and Social Sciences of the National Pirogov Memorial Medical University; Editor-in-Chief of the Scientific Journal «The Annals of Legal History» (*Vinnitsa, Ukraine*)

Nesterenko, Valentyna, Cherkassy Local Lore Museum (*Cherkassy, Ukraine*).

Nikitenko, Nadiya, Doctor of Historical Sciences, Professor, «Institute “St. Sophia”» of the National Conservation Area «St. Sophia of Kyiv» (*Kyiv, Ukraine*).

Palyi, Ludmyla, Lviv Historical Museum (*Lviv, Ukraine*).

Papakin, Artem, Ph.D., Taras Shevchenko Kyiv National University (*Kyiv, Ukraine*).

Pivovarov, Serhiy, Doctor of Historical Sciences, National Kyiv-Pechersk Historical and Cultural Preserve (*Kyiv, Ukraine*).

Plavinski, Mikalai, Ph.D., International Sakharov Environmental Institute of Belarusian State University (*Minsk, Belarus*).

Plavinski, Uladzimir, M.Sc., Belarusian State University (*Minsk, Belarus*).

Popelnytska, Olena, Ph.D., National Museum of History of Ukraine (*Kyiv, Ukraine*).

Prokhvatilo, Roman, Vasyl Krychevsky Poltava Local Historical Museum (*Poltava, Ukraine*).

Prokopenko, Volodymyr, Sc.D., Institute of Bioorganic Chemistry and Petrochemistry of the National Academy of Sciences of Ukraine (*Kyiv, Ukraine*).

Rak, Taras, M.Sc., Lviv Historical Museum (*Lviv, Ukraine*).

Schindler, Oleg, M.A., European, Russian and Eurasian Studies, Carleton University (Ottawa), Independent researcher (*Toronto, Canada*).

Shevchenko, Volodymyr, Postgraduate, Taras Shevchenko Kyiv National University; Research Assistant, National Museum of History of Ukraine (*Kyiv, Ukraine*).

Slobodyan, Petro, M.Sc., Lviv Historical Museum (*Lviv, Ukraine*).

Sychevskii, Svyatoslav, M.Sc., independent scholar of weapons and material culture of 14–17 cc. (*Kyiv, Ukraine*).

Tersky, Svyatoslav, Doctor of Historical Sciences, Lviv Polytechnic National University (*Lviv, Ukraine*)

Toichkin, Denys, Ph.D., Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine (*Kyiv, Ukraine*).

Valentyrova, Katerina, M.Sc., Center of underwater archeology of Taras Shevchenko Kyiv National University (*Kyiv, Ukraine*).

Verhoturova, Mariana, Ph.D., Hetman Petro Sahaidachnyi National Army Academy (*Lviv, Ukraine*).

Videiko, Mykhailo, Doctor of Historical Sciences, Borys Grinchenko Kyiv University (*Kyiv, Ukraine*).